

România a pierdut două locuri în clasamentul mondial privind siguranța copilăriei, conform Raportului global Save the Children ”Multiplele chipuri ale excluziunii”

București, 31 mai 2018: Mai mult de jumătate dintre copiii din întreaga lume - peste 1,2 miliarde - trăiește sub amenințarea conflictelor militare, a sărăciei extreme sau a discriminării care se manifestă în special împotriva fetelor, arată datele ultimului raport global al organizației internaționale Save the Children. România ocupă locul 54 din 175 de țări monitorizate, în ceea ce privește securitatea copilăriei, cu o rată a abandonului școlar în creștere, care accentuează vulnerabilitatea copiilor: 13,9 față de 12,1, anul trecut.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, raportul intitulat sugestiv *Multiplele chipuri ale excluziunii* arată cum cele trei fenomene cheie (războiul, sărăcia extremă și discriminarea) sunt responsabile de privarea copiilor de copilărie, în întreaga lume.

Această a doua ediție a raportului măsoară siguranța copilăriei în 175 de țări, surprinzând statele unde copilăria este cea mai amenințată din cauza sănătății precare, a malnutriției, a excluziunii educaționale, a exploatării copilului prin muncă și a unor fenomene grave, cum sunt violența extremă, căsătoria timpurie și nașterea în adolescență. **România ocupă locul 54 din 175 în raport, față de locul 52 în anul precedent¹, la egalitate cu Mauritius și sub țări ca Bulgaria ori Tunisia (locul 48), Kazahstan (45), Ucraina (43), China (40) și Belarus (35).** Domeniile de analiză au fost următoarele șapte: rata mortalității infantile, malnutriția copiilor, neparticiparea școlară, exploatarea prin muncă, căsătoriile timpurii, sarcina în adolescență și violența extremă asupra copilului.² Pentru capitolele malnutriție și exploatării muncii copilului, nu sunt date despre România, acestea nefiind transmise de către autorități, în anii anteriori.

Primul loc, în respectarea dreptului la copilărie, este ocupat de Slovenia și Singapore, urmate de Norvegia, Suedia și Finlanda. Pentru al doilea an consecutiv, opt țări din Africa de Vest și Centrală se află pe ultimele poziții ale clasamentului, cu Nigerul pe ultimul loc.

¹ ”Copilării furate – Raport Global 2017 - [Link](#)

² Datele analizate sunt extrase din rapoartele elaborate de Banca Mondială ori de organisme ONU – UNICEF, WHO, UNHCR și ILO.

Helle Thorning-Schmidt, CEO al Save the Children International, a remarcat că, deși progresul este vizibil în multe părți ale lumii, el nu este suficient de rapid, iar decalajul dintre săraci și bogați se adâncește în multe țări: *“Mai mult de jumătate dintre copiii din întreaga lume își încep viața cu un handicap, pentru că sunt fete, pentru că sunt săraci sau pentru că sunt nevoiți să crească într-o zonă de război. Căsătoria timpurie, exploatarea prin muncă și malnutriția sunt fenomene care privesc un copil de copilărie. Fără intervenție rapidă, nu vom putea să ne îndeplinim promisiunea făcută acum trei ani de către fiecare țară la reuniunea ONU, aceea ca, până în 2030, fiecare copil să supraviețuiască și să fie protejat. Guvernele pot și trebuie să facă mai mult, pentru a da fiecărui copil cel mai bun start în viață. Faptul că state cu niveluri similare de venit manifestă astfel de diferențe în privința siguranței copilului arată că politicile publice, finanțarea și angajamentul politic fac o diferență esențială”*.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv al Salvați Copiii România a evidențiat consecințele grave ale unor politici publice precare în ceea ce privește sistemul de educație: *”Accesul la educație este un drept universal al copilului, fără de care și celelalte drepturi sunt afectate. Un copil economic vulnerabil este o dată în plus expus riscurilor sociale prin menținerea lui în afara sistemului de educație. Programele Școala după școală și A doua șansă sunt indispensabile unui sistem coerent, iar noi, la Salvați Copiii, încercăm să dezvoltăm programe care să răspundă acestor nevoi”*.

Vulnerabilitățile României surprinse de raportul global *Multiplele chipuri ale excluziunii* sunt următoarele:

1. Mortalitatea sub vârsta de cinci ani

Lipsa unei acoperiri cu servicii medicale universale, precum și lipsa unei alimentații suficiente și o calitate slabă a apei potabile îi expune pe cei mai dezavantajați copii la un risc foarte ridicat de deces. Aceste cauze sunt valabile și pentru România, care se numără printre țările europene cu cel mai ridicat **număr de decese ale copiilor sub cinci ani – 9,0 la o mie de nașteri, la mare distanță de media europeană de 3,7.**

Acest capitol înregistrează, totuși, un progres, față de anul trecut, când rata mortalității sub vârsta de

5 ani se situa la valoarea de 11,1 decese la mia de nașteri. O îmbunătățire mai accentuată a situației la acest capitol, fără însă să însemne o apropiere de rata medie a Uniunii Europene, a înregistrat și rata mortalității infantile la copii sub 1 an, în 2016, cu o evoluție de la 10,1‰ în 2011, la 7,3‰ în 2016. Media europeană este de 3,5‰.

2. Copii cu copii – riscurile sarcinii în adolescență

Efect al lipsei accesului la îngrijiri și educație pentru sănătatea sexuală și a reproducerii, rata nașterilor înregistrate în rândul adolescentelor între 15 și 19 ani este cea mai îngrijorătoare, România înregistrând **34 de nașteri la 1.000 de adolescente**. În Europa, doar două state prezintă o situație relativ mai gravă: Bulgaria și Georgia, cu valorile de 36,8, respectiv 38,3 de nașteri. Este un semnal de alarmă faptul că România se confruntă cu un număr mai mare de nașteri în adolescență decât state precum Rwanda (25,6), Trinidad Tabago (30,8), Emiratele Arabe Unite (30,1), Uzbekistan (17,6), Albania (21,8), Bahamas (28,7), Botswana (31), Burundi (27,9), Djibouti (21), India (23,3), Mauritius (28,3).

În 2016, dintr-un total de 189.780 de nașteri, 17.600 de fete cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani au devenit mame, iar 600 de bebeluși au fost aduși pe lume de adolescente mai mici de 15 ani.³ Datele Salvați Copiii România, obținute în urma unei anchete sociologice de teren realizate în 2017, arată că șase din zece mame adolescente nu au avut niciodată acces la informații privind sănătatea reproducerii sau educației sexuale, iar șapte din zece nu au beneficiat niciodată de planificare familială.⁴

3. Impactul devastator al căsătoriilor timpurii

Căsătoria înainte de vârsta de 18 ani reprezintă o încălcare a drepturilor copiilor și este ilegală într-un număr tot mai mare de țări. Căsătoria timpurie are consecințe devastatoare pentru viața unei fete, a cărei copilărie se termină mult prea curând, prin intrarea forțată în perioada de maturitate și maternitate, înainte de a fi pregătită din punct de vedere fizic și mental. Ele se simt adesea lipsite de putere și sunt private de dreptul la sănătate, educație și siguranță. Căsătoria timpurie îi afectează, de

³ Date prelucrate EUROSTAT și INS.

⁴ Analiză privind condițiile de viață, locuire și stare de sănătate a copiilor și mamelor cu copii sub 5 ani, din mediul rural, aprilie 2018 - [Link](#)

asemenea, și pe băieți, însă într-o măsură mult mai redusă decât în cazul fetelor.

În privința acestui indicator, România nu a ieșit din zona de risc, deși legislația permite căsătoria doar între majori, copiilor mai mari de 16 ani fiindu-le permisă doar în cazuri excepționale în temeiul unui aviz medical, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui și cu autorizarea din partea instanței de tutelă. Astfel, în România, **6,7% dintre adolescenți cu vârsta între 15 și 19 ani s-au căsătorit**, procent mai ridicat decât cel din țări precum Albania, Ghana, Namibia, Kazahstan, Mongolia, Iordania, Sri Lanka ori Swaziland.

4. Lipsa educației ca factor de menținere a copiilor captivi în sărăcie

La indicatorul neparticipare școlară (copii în afara sistemului de educație) în ciclul primar și gimnazial, România rămâne printre țările care se confruntă în mod serios cu această problemă, cu un procent în creștere față de raportul din 2017 – de 13,9, față de **12,1**, îngrijorător la nivel european. Continuând comparația cu statele europene, România este depășită doar de Moldova, cu o rată a neparticipării școlare de 17,9%. În țări precum Bolivia, Congo, China, Haiti, Mexic ori Guyana, rata neparticipării școlare a înregistrat scăderi semnificative, aflându-se la un nivel mai scăzut decât al țării noastre.

Conform Institutului Național de Statistică (INS), în 2016, **282.000 de copii din România, cu vârsta între 7 și 17 ani, nu urmau nicio formă de învățământ**, iar în anul școlar 2015/2016, 30.504 de copii din ciclul primar și gimnazial și 26.722 de liceeni sau elevi ai învățământului profesional au abandonat școala.

Deși Legea 1/2011 privind educația națională prevede, în mod imperativ, în art. 8, că ”Pentru finanțarea educației naționale se alocă anual din bugetul de stat și din bugetele autorităților publice locale minimum 6% din produsul intern brut al anului respectiv”, acest deziderat a fost anual blocat invocându-se argumente de natură politică sau economică, în detrimentul obligației fundamentale de asigurare a respectării dreptului la educație de calitate al copiilor. În România, cheltuielile pentru educație s-au situat, în perioada scursă de la adoptarea Legii 1/2011, la nivelul de 3% din PIB, cu o creștere în 2016 (3,03% în 2012, 2,8% în 2013, 3,0% în 2014, 3,1 în 2015 și 3,7% în 2016), fiind una dintre cele mai scăzute din Uniunea Europeană⁵, a cărei medie a înregistrat 4,7% în 2016, țări

⁵ Țara noastră a înregistrat cele mai scăzute valori din Europa în perioada 2012-2015, în 2016, doar Bulgaria și Irlanda situându-se sub procentul alocat educației în România.

precum Ungaria, Slovenia, Polonia și Estonia alocând între 4,9% și 5,9%.⁶

5. Rata omuciderilor cu victime copii și adolescenți

Rata omuciderilor se calculează ca procent la 100.000 de persoane între 0 și 19 ani. România a înregistrat un procent de 0,5, plasându-se, în Uniunea Europeană, printre țările cu un nivel ridicat de victime ale violenței extreme, doar cinci țări având o rată mai ridicată (Lituania, Germania, Letonia, Finlanda și Suedia).

În vreme ce, în decursul ultimului an, situația s-a îmbunătățit pentru 95 de state măsurate în raport, în alte 40 de țări condițiile de viață pentru copii s-au înăspriț.

- Mai mult de un miliard de copii trăiește în țări afectate de sărăcie; 240 de milioane trăiesc în țări afectate de conflict și peste 575 de fete trăiesc în țări unde discriminarea de gen este prezentă.
- Aproape 153 de milioane de copii trăiesc în 20 de țări afectate de toate cele trei amenințări – incluzând aici Sudanul de Sud, Somalia, Yemen și Afganistan.
- Malnutriția, bolile și îngrijirea medicală inadecvatăucid de 20 de ori mai mulți copii decât cei uciși în zone de război și conflict violent.
- Incidența exploatării prin muncă a copilului în state afectate de conflict armat este de 77% mai mare decât media global. Conflictele vulnerabilizează suplimentar fetele, prin fenomenul căsătoriei timpurii.
- Sunt de trei ori mai multe nașteri în rândul fetelor sărace, decât în rândul celor care trăiesc în familii bogate.

Save the Children cere guvernelor să se asigure că niciun copil nu moare din cauze prevenibile sau tratabile, nu este supus violenței extreme, nu este privat de viitorul său ca rezultat al malnutriției, căsătoriei timpurii sau forțate, sarcinii timpurii sau muncii forțate și că toți copiii au acces la educație de calitate.

Raportul integral în limba engleză **”The Many Faces of Exclusion”** poate fi consultat pe site-ul

⁶ Cele mai mari procente, între 6,0-7,1%, au fost alocate în Danemarca, Belgia, Finlanda, Suedia, Cipru și Islanda. (Sursa: Eurostat 2016).

organizației Salvați Copiii (www.salvaticopiii.ro).

Salvați Copiii România este o organizație neguvernamentală, asociație de utilitate publică, nonprofit, democratică, neafiliată politic sau religios, care militează activ pentru protecția drepturilor copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și cu legislația României. Salvați Copiii adoptă o poziție independentă în raport cu acțiunile și măsurile instituțiilor, recunoscând că implementarea legislației și a politicilor publice în materia drepturilor copiilor nu poate ignora strânsa colaborare dintre autorități, familie, copii și societatea în care fiecare actor implicat își acceptă responsabilitatea conform principiilor unui parteneriat autentic și viabil. În cei 28 de ani de activitate, peste 1.750.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Save the Children International este cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări. Anual, peste 50 milioane de copii sunt cuprinși în programele naționale și internaționale, direct sau prin intermediul partenerilor.

VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora.

Pentru detalii suplimentare, vă rugăm să ne contactați.

George Roman

Director de Programe

Tel: 0722605904

Email: george.roman@salvaticopiii.ro